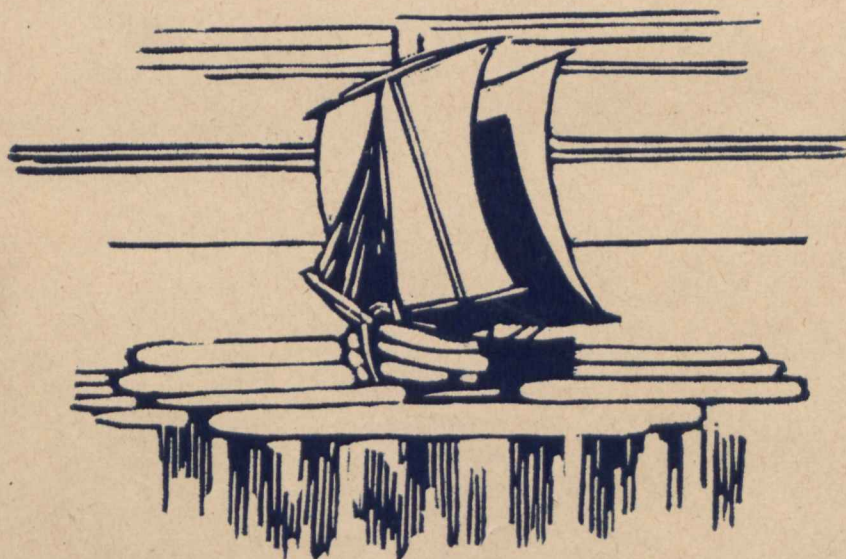

TTG

VILISTLASKOGU ERINUMBER

VEEBRUAR 1938

NR. 5

X AASTAK.

TARTU TÜTARLASTE-
GÜMNAASIUMI, TARTU II
GÜMNAASIUMI, TARTU II
PROGÜMNAASIUMI JA
TARTU II REAALKOOLI
HÄÄLEKANDJA

Nr. 5.

S. 446610.

Sf 4207
märts 1938.

X aastakäik.

Väljaandja: Tartu Tütarlastegümnaasium. Pea- ja vastutav toimetaja: K. Raud, abi A. Raielo. Tegevtoimetaja: L. Hermann. Toimetuse liikmed: H. Imelik, T. Kudeviita, E. Mõrd, A. Mägi, M. Reeben, A. Villemson. Kunstiline nõuandja: J. Püttsepp. Talituse juhataja: V. Käpa. — „TTG” ilmub 8 korda õppeaastas, alates oktoobrist igal õppekuul. Tellimishind: aastatellijale 20 s. number, kuutellijajale 25 s. number.

P. Välba,
Vil.-kogu juhataja 1933./34. a-st alates.

T.T.G. Vil.-kogu 15. aastapäeva puhul.

On päevi elus, mida tähistatakse pidulikumalt. On päevi, millal ülevamas meeleolus kogunetakse, et ühiselt teha kokkuvõtteid möödunud, et ühiselt elustuda, vaimustuda mälestusis ja üheskoos mõtteid vahetada järgnevate päevade üle.

Meilgi on käes muist päevist erinev päev — Vil.-kogu 15. aastapäev. Ta toob kogu meie suurele perele kaasa valgust, soojust, eluvust, rõõmu ja vaheldust keset

ühetoonilist argipäeva tööd ja rühkimist, toob kaasa kevadhõngu.

Ehkki kordub kõik vana, kuid teatud momendist alates näib see taas uuena. Inimmõtted riivavad argipäeva tavalises närvitsevas ja his ikka samu teravaid piirjooni võimalikkuse ja võimatuse, saavutamatu ja saavutatava vahel. Aga ikka algavad nad uue hooga.

On mõeldud ja tegutsetud.

Meil kõigil on selge Vil.-kogu olemasolu tarve ja mõte, kuid formaalne kuju pole organisatsiooni elus veel kõik, sellele on vaja sisu,

väärikat ja tuumakat sisu. Seepärast innustugem tööks, vaimustugem edasirünnakuks, leidkem ja mõistkem üksteist rohkem!

Jätkugu pidupäevadeks pidulikku meeleolu kõigile, jätkugu tulevikuteedel torme, mõteteteravust, tahtetugevust ja otsustamisvõimet, mis meid karastavad ja ühendavad ühiseks suureks lahutamatuks koondiseks, lahutamatuks vilistlastepereks!

Paula Välba,
TTG Vil.-kogu juhataja.

J. Adamson,
TTG, TIIG, TIIP ja TIIR direktor.

J.T.G. Vil.-kogu 15. aastapäevaks.

Iga noore sihiks on kujuneda kindla maailmavaatega kultuurinimeseks, kes oleks suuteline positiivselt tegelema uute ideede otsimisel ja uute väärtuste loomisel. Noored on teatavasti suured idealistid ja sageli väga tarmukad. Nad tahavad vanema generatsiooni tõekspidamistega kõrvutada oma isiklikud ja need sulatada üheks harmooniliseks tervikuks, et paremini orienteeruda oleviku elu keerises. Väga oluline on tänapäeva seisukohalt, et noorte juures on fraseoloogia nihkunud tagaplaanile ja selle asemele astunud tegeliku töö, uute väärtuste loomise tunnustamine. Oma teadmiste ja oskuste rakendamisel vajavad noored aga kõigi kogenenud ring-

kondade, muu hulgas ka arvuka vilistlaspere kaasabi ja moraalselt tuge.

Tartu Tütarlastegümnaasiumi vilistlaspere on kooli õpilasi ja lõpetajaid mitte ainult tiivustanud nende otsinguis, vaid ulatanud oma abistava käe ka neile, kes seda on vajanud nii kooliõpingute aegadel kui ka tegelikus elus olles.

Lugupeetud vilistlased! Võtke vastu koolilt südamlilikud tervitused

sed Vilistlaskogu XV aastapäeva puhul. Kool on tänulik teile teie heasoovliku kaasabi eest ühiste kõrgete sihtide taotlemisel. See tihe kontakt ja sõbralik suhtumine, mis kuni tänapäevani on hoidnud vilistlasperet ja kooli ühe orgaanilise tervikuna, aina süvenegu ja aidaku kaasa meie noorte pere aateilma kujunemiseks ning rahvuslike paleuste taotlemiseks!

J. Adamson,
direktor.

T.J.G. Vilistlaskogule ta juubeliks.

J. Haljasmaa,
TTG, THIG, THIP ja THIR Õpilaspere
vanem.

Viisteistkümmend aastat tagasi sai teoks TTG Vilistlaskogu asutamine. Lend lennu järele on väljunud TTG-st vilistlasi, et rakendada inimkonna kasuks oma teadmisi ja hoida väärikal kõrgusel TTG-lastest head nime. Seda ülesannet on nad seni eeskujulikult täitnud. Meie, praegused õpilased, tunneme vahenditult kaasa Vilistlaskogu rõõmudele ja muredele, kuna ju osa vilistlastest on olnud meie otsesed kooliõed või koguni klassiõed, kõik vilistlased aga meie aateõed. Ja aasta-aastalt pudeneb meistki klass klassi järele Vilistlaskogu ikka arvukamaks muutuvasse perre, et eesolevate-väärselt pühaks pidada kord püstitatud eesmärgid.

Parimaid soove Vilistlaskogule ta 15. juubelipäevaks TTG, THIG, THIP ja THIR Õpilaspere poolt!

Juta Haljasmaa.

L. Hermann.

Tervituseks vilistlastele.

Parimaid tervitusi ja õnnitlusi TTG Vilistlaskogule ta 15. suupäeva puhul „TTG-lt“.

Soovin, et kooli ajakiri oleks tugevaid vahelülisid kooli ja vilistlaste vahel, vahelülisid, mis liidaks meid üha rohkem ühiseks suurpereks ja aitaks süvendada armastust ja tänutunnet selle kodu vastu, kus veedame või oleme veetnud ununenatud nooruspäevad.

L. Hermann,
„TTG“ tegevtoimetaja.

Sõbralik ühisvaim kandku meid edasi.

Oleme laiali mööda kodumaad ja mõned meist võõrsilgi. Saatus on viinud meid igasse ilmakaarde. Tegevus ja toimingud on kutsunud igaüht ja andnud igaühele koha ühiskonnas.

Elame igaüks oma elu, juhime igaüks oma eluvankrit. Ühe lend on käinud kõrgemalt, teise oma madalamalt, nii kuidas jätkus lennuks jõudu ja oskust.

On kasvanud me pere ja meid on kogunenud palju. Võime oma pere liikmete arvu kirjutada juba neljakohalise arvuga, ja me pere kasvab iga aastaga. Oleme vahest jäänud välimuselt üksteisele võõrakski.

Oleme elanud üle otsimiste aegu.

Oleme vaielnud põhimõtete, väikeste ja suurte küsimuste üle, oleme ühise keele ja meele leidmisel sõbralikult üksteisele käe sirutanud, mõtete lahkuminekul aga mornilt põrnitsenud, eemalejäämisest ja „voolude“ kujunemisest kõnelnud, kibestunud teinud üksteisele etteheiteid.

Kuid oleme kõige selle juures siiski elanud ühist elu. Osake meis kõigis on ühist ja osake meist kõigist kuulub ühisele minevikule. Piisab juba sellest, kui näed äris, kontoris, pangas, büroos, teatris, tänaval või mujal sõlana kantavat krae või salli kinnitist — tuttavat hõbedast tammepärga, kolme tähte ja nende all väikest kolmnurka.

Salme Lang

(vil. 1928. a. lennust), TTG Vil.-kogu juhataja 1931./32.—1932./33. a.

Kohe taotsed vaadata, mitmes lend, sirutad käe ja ütled: „Ka TTG-lane! Olen samuti.”

Oleme ühise perena lahutamatud, oleme lahutamatud minevikust, ja seepärast ununeb kõik

isiklikkus, põhimõttelikkus, ununevad etteheited, „voolud” ja muu. Ja kui on suur pidupäev, verstatähis, ja kui siis puudub võimalus isiklikult selle kaasatagemiseks, siis viibime vaimus ikkagi vanas minevikumajas, elame kaasa kõigele ilusale, ulatame sõbralikult käed — esimene lend viimasele, noorem vanemale — ja kinnitame jälle usku ühise siduva mineviku nimel.

Seome mineviku olevikuga...

Oleme sõsarad, keda seob ühine minevik ja ühine kodu. Seepärast taandume 15-dalgi tähispäeval minevikku, meenutades seda, samal ajal pilgu olevikku ja tulevikku suunates.

Tahame loota, et sõbralik ühisevaim kannab edasi 15 aastat tagasi alustatud ja elustatud tööd. Jätkugu meil kõigil selleks soovi ja tahet!

Salme Lang.

Mis meid seob.

Meie — siin, teie — kogu maailmas. Teie emakool, TTG vilistlased, asub ikka Tartus Riiamäe veerul, kahe kärarohke risttänava nurgal. Teie kodud aga, vilistlased, on kõikjal, ühel siin, teisel seal. Nagu öeldakse, et eestlasi võib leida ükskõik kus, nii võib ka TTG vilistlasi näha igal pool. Kodumaa kaugeimaist nurgist rääki-

mata pole mingi harukordsus sattuda istuma vis-à-vis TTG vilistlasega Pariisi trammil või kohvikus, pole mingi ime kohata TTG vilistlast Morskje Okos, Rivieras, New-Yorgis, Los-Angeleses, Sidney's või Melbourne'is.

Meie aga — mõtlen nimelt õpetajaspersonaali — askeldame ikka siin TTG-s, produtseerides üha

Kustas Raud,
„TTG“ peatoimetaja.

juurde uusi vilistlasi ja saates neid laiali igasse ilmakaarde. On tõsi, et meie koosseis küll kordkorralt muutub, kuid see muutus on niivõrd aeglane, et seda nagu ei märkagi. Näod vahelduvad, kuid vaim ja traditsioonid jäävad.

Nende ridade kirjutaja on seisnud TTG hälli juures ja tal on olnud võimalus jälgida kogu TTG kestusel TTG elu, kuid ta ei või kinnitada, et TTG seesmises vaimus, kasvatussuundades ja üldilmes oleks kuigi palju muutunud.

Ja kui nüüd küsida, mis meid, s. o. TTG-d ja ta vilistlasi, seob, siis julgengi oletada, kartmata oma oletuse utoopilisust, et see on

see vaim, see ellusuhtumine, see mentaliteet, mis TTG-s valitseb ja millega TTG vilistlasperegi on läbi immutatud omal ajal TTG-s olles.

TTG-s on valitsenud ikka ja alati praktilispositivistlik maailmavaade ühenduses mõõduka idealismiga. TTG ei hellita oma lapsi, TTG-s olgu igaüks enda eest väljas. TTG ei tunnusta eliiti ega eesõigustuid oma pere liikmete hulgas. Kapriissusel ja mammatütrelikkusel pole TTG-s pikka püsi. Kuid TTG hindab kõrgelt individualismi. Siin õpetatakse oma jõuga ja nõuga koolist ja elust läbi lööma. Siin kasvatatakse iseseisvust ja hakkamisoskust. TTG-s ei kõnnita norus päi, ei õhata ega sentimentaalitseta. Siin õpitakse elule otsestelt silma vaatama. Siin kasvab tahestahmata arusaamine, et elu pole mingi roosiaed ega kaunisusetempel, kuid ka mitte nutuorg ega nukrutsemismaja. Siit väljuvad noored teadmises, et eelseisvas elus on ilu kui ka valu. Siit minnes ei loodeta ennekõike loorberipärgadele, vaid ollakse valmis kandma, kui juhtub, ka kibuvitsakrooni. Siit astutakse välja julgesti ja avasilmi, et võtta vastu nii head kui halba. Terve, positiivne vaim noorusliku optimismiga ja tasakaalustatud idealismiga lehvib TTG-s ja ka väljaspool TTG-d selle vilistlasperes.

TTG õnneks on olnud, et ta juhatajad ja õpetajad oma ülekaalavas enamuses pole olnud mitte oma elukutses tardunud ametnikud, vaid elavad inimesed. Siirus,

Lydia Adler-Patrason

(vil. 1923. a. lennust), „Estonia” teatri ooperijõud.

Mae Sonin-Luha

(vil. 1928. a. lennust), „Estonia” teatrijõud.

asjalikkus, positivistlik õpilaste- ja elulähedus, illusioonidest hoidumine — need on TTG õpetajaspersonaali voorusteks. Võib olla, et neid voorusi päris lähedalt veel ei nähta, kuid kaugemalt vaadatuduna paistavad nad selgesti silma. On olnud küll ka kooli elus tuuli ja torme, kuid õpetajaspere suhtumist oma otsesse töösse ja ta ideoloogilist ellusuhtumist pole need suutnud murda.

Seepärast ongi nii, et TTG vaim on jäänud enam-vähem selleks,

mis ta oli oma algusaastail ja ka hiljem. Väga raske on märgata- vaid erinevusi leida näiteks 1922., 1927., 1932. või käesoleva aasta vaimsest õhustikust TTG-s.

Nii oleks asjata otsida ka olulisi lahkuminekuid TTG vilistlaste üksiklendude vaimust, ellusuhtumisest, mentaliteedist. Kõiki ühendab omavahel TTG vaim, nagu ta ühendab ka vilistlasi TTG endaga. See vaim on terve, elujaatav, asju ja nähtusi ilma pettepillideta võt- tev, vaba, otsene, oma lihtsuses

võimas. See vaim on säärane, mille kohta tabavalt käib Juhan Liiva ütlus: „Mina ei karda saale ega sametit, aga ma ei müü nende eest ka oma iseolemist“.

Püsigu see TTG vaim ikka ja ikka temas eneses ja sidugu ta tuhandepäise vilistlaskogu liikmeid

oma kooliga ja üksteisega, olgu nad vikati või reha juures, kontori-puldi või töölaua taga, eluproosa või ilu ja kunsti teenistuses, olgu nad talutares või uhketes saalides, Soomes või Saares, siin- või seal-pool maamuna!

Kustas Raud.

Hommik.

**Kevadise lume hõngu
tuiskab tuppa tuul,
peegel pillab päikserõnga,
kahvatumas kuu.**

**Kahvatumas kuu ja tähed,
lumi sulanud.**

**Päikséga ma kaasa lähen —
olen puhanud!**

**Kolm on päikest meie elus:
üks on päike siniõhus,
siniõhus, sinimeres;
teine lapse silmades,
silmades ja südames;
kolmas meie unistelus,
unistelus, uneskelus.
Sellep meil on päikest palju,
kevad südames.**

**Kevadise lume hõngu
tuiskab tuppa tuul.
Peegel pillab päikserõnga:
naerul lapse suu.**

Jõgeva, 20. II 1938. a.

Aino Adojaan-Hurt.

Aino Adojaan-Hurt

(vil. 1932. a. lennust; pilt koolieast).

Ooker.

Täna juhtub midagi võõrastavat — koer, suur, kollane ja karvane, vahib mind ja liputab ise sõbrali-

kult oma kaharat saba. Istun kõrgel õueväraval ja sülitan siit liputajale. Küüruke seljas, esikäpp

„Mareti“ klišee.

Leida Kibuvits-Kupits

(vil. 1927. a. lennust), kirjanik. Siin avaldatud katke ta viiendast teosest „Kass arvab, et...“ (a. 1936).

kergitatud ja kõver, saadan ülalt järske ja vihaseid hääliitsusi:

„Kkk-hh, kkk-hh!”

Igakord võib ta näha mu kurgulage, tigated suukoobast iga hääliitsuse järel.

Aga see ei heiduta teda. Ta las-kub rinnuli värava ette ja vaatleb mind vasaku kirka silmaga. Üle parema silma langeb tal lotendav kõrvalapp. Nii on tal rõõmsa ja muretu joobnu ilme.

Ma ei karda teda. Vaatlen vaid ainiti. Ta on väga liikuv loom, ei püsi hetkekski paigal. Suured laiad käpad tatsutavad liiva ja liiv lendleb ümber ta pea. Märkan, et ta võib karelda vaid poolega oma karvasest kehast. Tõsi, aeg-ajalt, omaniku esikäpad ja pea paigal, sooritab ta tagakeha hüppe, tõuseb saba ja välguvad tagujalgade tallaalused. Või ta istub liival ja liigub vaid ta esipool — kõrvad, turi, kael ja käpapaar. Ta on erk ja enesega rahul. Üleni päikesepaistes, valguses helekollane. Ainult varjud ta kintsul ja küljel on pruunikaskollased.

Ja nüüd tõstab ta koonu minu poole, avab suu ja häälitseb kurgupõhjast ja pikalt. Tunnen ta toonist, et öelda oli midagi sõbralikku, kerglast ja muretut, aga rohkem me teineteist ei mõista.

Ta silmnägu elab ja liigub üleni — ahned silmad ja õhku ahmiv suu, rippuv keel ja niiske ninaots, ja kõike säratab olemisrõõm otseku läiklev lakikord.

Pean seda peni vaatlema, kui ta seal all liival nii reipalt liigub. Jälgin ta mänglemist kummalise

tundeseguga. Vastikus ja ürgvimm koera, aga huvi liigatava olendi vastu. Mänglemist jälgiva noore looma heameel, segatud hirmuga.

Päikesepaistel ühinevad meie varjud liival — minu väike ja koera suur.

Suuremas kahest õuemajast on käsil parandustööd. Püstitatakse uut vaheseina ja lammutatatakse vana ahju. Seinü kaetakse seestpoolt pika pillirooga. Ikka kõrs kõrre kõrvale, nael läbi kõrre, sein tihe-tihedalt täis. Tapeedirullide vasakult äärelt eemaldatud paaberribu keerutab tuul õuel ringi, liigutab üksikut liival vedelevat pilliroogu, ja igakord hüppab siis kollane peni, esikäpad kohmakalt ja koomiliselt laiali, liikuvate ribade ja roogude järele ja mina kargaksin meeeldi kaasa.

Ta on küll koer ja kohtlane, see mu uus tuttav, aga väga sõbralik ja siiras.

„Ooker, Ooker,” hüüab ehitustööline maja sisemusest ja kutsutav kergitab koonu, niiskel ninaotsal kuhilake liiva. Sörgib majja ja ma kuulen, kuis seal mehehäälnõuab:

„Ütle tere... anna käppa!”

„Oo-uhh,” kostab tugev ja rõõmus koerahäälnäugele.

„Küsi ka... siis saad!”

„Oo-uhh!”

„Aga kuidas su nimi?”

„Oo-uhh, oo-uhh!”

Keigar, mõtlen ma väravapostil põlastusega. Inimeste kannupoiss ja õuenarr, keelekandja, lipitseja! Sellepärast meie kassid vihkamegi

Tatjana Jakobson

(vil. 1926. a. lennust), diplomeeritud helikunstnik, TTG õppejõud.

Paula Roove-Lindenau

(vil. 1929. a. lennust), tantsu-studio juhataja.

vist koeri — oleme ju ka liiga erinevad. Meie ei võta õppust. Ei kuule kutset ega käsku, kui meil selleks pole tuju ega tahtmist. Sellepärast ongi tsirkusis niipalju dresseeritud koeri oma tempudega ning peaaegu mitte ühtki kassi. Koerad on inimeste orjad, meie aga nende majalised. Koeri veetakse kaelarihma abil peremeeste kannul, katsetatagu seda kord minuga.

Töölisel naeravad nüüd majas ja Ooker lõriseb taas pikalt ja sõbralikult. Tal on aega, ta peremees

ei hüüa teda ära lõbusast seltskonnast.

Ookri isand ilmub koju alles õhtupoolikul. Tuleb linna poolt, kaenlas pruun nahkmapp ja paberisse peidetud kompsuke. Kui ta värava kaudu õuele astub, vaatlen teda ülalt. Näen ta halli peakatte põhja, ta õlanukke. Üks neist on teisest pisut kõrgem. Tal on ahtake turi ja ta kael ning kõrvatagused on kahvatud. Aga kaenlas on tal midagi söödavat. Tunnen seda lõhnast, mis leiab teed läbi paberi mu sõõrmeisse.

Ooker ootab alati oma isandat. Juba ammu enne oodatava ilmumist tänavanurgale istub ta värava ees ja piidleb — ikka kõrvalapp üle parema silma — vasakuga linna poole. Ja kui siis tulija nähtavale ilmub, tormab ootaja talle vastu. Kalpsab ja kargleb, hüpleb ja haugub. Ta on nii rumalasti rõõmus ja tasakaalutu, temas pole kübetki väarikust — võin teda säärasena vihata. Nüüd liigatab temas kõik — kurgualune, küljed, istmik, iga üksiku pika karva kollane ots vist lehvib rõõmus.

Kord pean seda kergatsit üsna ligidalt nägema.

Tulen risti üle sõidutee ja tema hüppab järsku välja värava vahelt. Tagasi joosta? Edasi minna? Paigale jääda?

Paigale jääda. Istun nii keset sõiduteed ja ta keerleb kareldes mu ümber. Pean ikka hoiduma näoga ta poole ja keerlema narinna kaasa, et kaitsta oma kukalt ja hammaste eest. Ta asetab lõua käppadele ja vahib mind, sabaots sõbralikult liikvel. Avab suu ja ajab sellest taas oma pikka, mulle mõistmatut jora:

„Au-oo-oo-ogool!“

Äigan käpaga üle ta nina. Säärase jaoks ei siruta ma oma küüsigi välja. Tõrjun teda vaid käpaga. Ta lehkab vastikult. Pole võikamat koera lõhnast.

Näen enese ees ta niiskeid tumepruune silmamune, hambaid ta lahtises suus. Ei, arvan, säärased koeralõuad kui sel ebardil ei raputa küll surnuks ühtki kassi. Ja

istun vaikselt, ta vaatleb mind ilmega, nagu oleksin ta kaaskelm.

Siis aga veereb vanker kiiruga ümber tänavanurga, hobusekajad pörkavad kividele, rattad rutavad mürinal üle sillutise. Sööstame mõlemad värava alla varjule. Siit leiab Ooker pika pilliroo, mis lebab risti jalgteel. Kui ta roo ühele otsale hüppab, laiad käpad koos, kerkib roo teine ots kõrgele. See lelu on kuiv ja kerge ning krabiseb nii kutsuvalt. Ja kui Ooker taas hüppab, pilliroog liigatab, unustan ma viivuks, et selle lelu teises otsas askeldab koer. Kargan ka ja haaran krabiseva kõrre. Kõrreseinad on õhukesed ja haprad, võin kerge vaevaga oma küüsi neisse suruda, ja pikk kõrs kaldub niiviisi minu poole. Aga siis võtab Ooker hambad appi, rikub mängu, murdes kõrre.

See on erutav mäng. Mu tallalused on üsna kergelt liival ja reielihaseis varuks hüppehoog, et kui kollane kaaslane mulle vähegi läheneb, kargan värvatulbale. Mind võlub see mäng teise neljalgsega — ei inimene suuda sääraselt seltsiliseks olla. Kas ta mängib meiega nagu lapsega või lulega, näitab meile oma ülevõimu või hoidub meile haiget tegemast. Ta peamiseks mureks jääb aga hoida oma sõrmi meie küünte ja hammaste eest. Aga kahel neljalgsel on mängust ürgrõõm — ah, kõik kauged võsad ja võrad, kaljud ja katused, lõhnad ja varjud, pingutavad lihased, nahk ja karvad!

Tamara Birkenthal
(vil. 1932. a. lennust), pianist.

Helga Hansson
(vil. 1933. a. lennust), pianist ja laulja.

On laupäev, ja Ookri isand, kes on ametnikuks linnapangas, saabub koju tunni võrra varem.

„As kõtt!“ tervitab ta meid vära-
val. „Ooker, kass! Võta kass!“

Kui inimese enda väledus ja väär-
rikus takistavad teda kassi kütti-
misele asumast, ässitab ta selleks
oma koera. Ja ta südames ei vir-
venda viivukski hella soojust,
nähes kaht ürgvaenlast mängimas
ühise kõrrega. Ei, temale meel-
dib tagaajamine ja surnuks rapu-
tamine. Seepärast ei lõpegi vist
maailmas vihavaen, et inimene
seda ise kustuda ei lase, — ei,

puhub sellele pungis põsi otsekui
hõõguvaile sütele, lõõmaks aga
leek.

Agas seekord on Ooker parem
oma peremehest. Liputab saba
ja laseb liivasel keelel pikalt rip-
puda suust. Tal on kuum ja minagi
tunnen soojust oma valge naha all.
Näljased oleme aga mõlemad.

Samal päeval söödas mind pan-
gaametnik Uibo, Ookri isand,
esmakordselt. Ta valmistab ikka
ise toitu, kuna ta naine, Ookri
emand, viibib juba seitsmendat
kuud kopsuhaigena sanatooriumis.
Nädala algul keedab mees odra-

tanguputru, sööb seda ise, saab osa Ookeri. Siis aga kuivab toit ja teda vedeleb poolhapuna plekkkausi põhjas. Uibo asetab kausi trepi ülemisele astmele ja hüüab mind:

„Kiis, kiis — tule, tee kauss puhtaks!“

Ta ei tee seda erilisest poolehoiust nälgiva kassi vastu. Ei, ta ei tea ju, kus asub selle maja sopilisel õuel jäänuseile ja pühkmeile määratud kast. Mina aga, olgugi valge ja puhas, pean seda teadma. Nälgasunnil. Prügikast lõhnab tuhandest asjast: roostetunud, soolvee söödud kilukarbest, roiskuvaist lillevarsist, mädanevast rõivakoest, kondest ja elavaist olendeistki. Igakord, kui tõstetakse kasti rasket luuk-ust, tõusevad lendu suured sinised kärbsed ja kihab kirju pühkmekuhi ussikest. Sama kasti alt leidsin ühel ööl hiirepesa. Pojad olid alles karvadeta, roosade kõhualustega.

Nii olen pangaametnikule kasulik ja tema mulle.

Ta on sageli väga rahutu. Kõnib kärsitult piki põrandalaudu ja ümiseb pahuralt. Ohkab siis ja heidab käega. Ta labakäsi sooritab kummaliselt lootusetu liigutuse.

Õhtuti lukustab ta toaukse, jätab avatuks aknad ja sammub linna poole. Ooker jääb kurvalt koduhoidjaks. Tund enne keskööd on ilm hämar ja soe. Kojamees naisega, mõlemad raugad, istuvad suurel lävekivil oma õuemajakese ees ja mina istun nende elamu katusel madala korstna kõrval. Näen siit

naabermajade aknaavasid, taevalõiku suure punakollase kuusõõriga.

Ooker haugatab korda paar tuppa lukustatuna. Niuksub siis tasa. Mida rohkem pimeneb, seda punasemaks muutub kuu ja sügavamaks vaikus. Nüüd algab Ooker juba ulumist:

„Uh-uu, uh-uu,“ kutsub ta kaeblevalt. See kostab kaugele ja kajab väikeste õuemajade vahel pikalt vastu.

Pole jubedamat häälitsemist kui kurva koera ulgumine, arvan mina. Selles on laiade legendikkude leina, metsade muret, ürgvana.

„Nutab raip,“ ütleb all kivil istuv vanamees. Nagu laps, keda üksi tuppa jäetud... Lööb see heli läbi lihast ja luust...“

„Eks ta jälle kellelegi kadu ulu,“ arwab eit.

Vanapaari peade kõrgusel, lah-tise akna laual kasvab plekktopsis fuksia ja sirutab välja pika haru õiskarikatega nagu paberist pisi-laternatega. Nad lõhnavad nagu roiskunud kala. Kuuvalgust on täis kõik suurte munakivide vahed õuel, sillutis on üleni hele.

„Jah, nagu maha tehtud,“ jätkab taat. „Kui ta oma suu ulgumiseks avab, tuleb jälle varsti puusärki trepist alla kanda... Näe, vana rätsep Leesikuga algas... Siis ta istus õueväraval, ise veel alles kutsikas ja aina huilgas. Eks paar nädalat hiljem kandsimegi Leesiku kirstuga alla. See oli ilus kirst... saarepuu, pruun... ja puukiri paistis. Eneselegi sooviks säärast, kui kord...“

„Uh-uu,“ kutsub Ooker kaast. Ta on üsna ükski pimedas toas ja väljast vaatab teda kuu, see kurvaks tegev. Ja nüüd pole Ooker kindel teadmises, kas on tal veel isandat või ei. Kas ongi kunagi olnud?

„Eks Leesikule järgnes Terase-emand,“ kõneleb vanamees kivil. „Terase-emandale Tiirikese oma ... ah, minejad oleme kõik ... Ei tea, kellele ta nüüd seda minekut kuulutab?“

„Ju ta oma perenaine vahest ... Põeb ja viriseb. Valge teine nagu vahakuju. Teab, kui kauaks ...“

„Teda on kerge kirstuga trepist alla kanda,“ arwab vanamees. „Tiisikus teeb inimese kergeks kui lesta ... Pikk põdemine kurnab ...“

„Kui mees laseks ometi haigel naisel enne rahulikult ära minna,“ ohkab taat. „Ja alles siis tooks teise koju. Aga nüüd — aina kaob. Ikka uue juurde. Ikka ümber nurga linna poole. Ooh, neid mehi küll!“

Naine aga arwab:

„Aga ta on noor ja terve mees. Naine aina kõhib ja — põeb. Eks elu ole ikka elavate jaoks ja elamiseks. Ja kas sest naisest talle vähe kulu tuleb. Ikka arst ja muud. Iga kuu oma sanatooriumimaks. Ei säärasest põdurakesest ole rõõmu mehele ega majale.“

Kojamees haigutab.

„Las vaatab pealegi uue valmis,“ ümiseb ta leplikult.

„Aega teist vaadata ja tähele panna, õpib uut lähemalt tundma.“

Meie kõik, Ooker ja minagi, näeme seda uut varsti lähemalt. Käin nüüd sageli pangaametniku köögis, pääsen tubadessegi. Viimaseid on kaks kitsukest. Nende põrandate värv on veel värske, kleepub nõrgalt tallaaluseile ja lõhnab tärpentiinist. Toad, üks roheline, teine sinine, on nagu paar puhast ja pisikest karpi.

Ta tuleb meile soolaleiba tooma, nagu lausub ise, see neiu pangast. Ta on rahulik ja ümmar olend, ta nimi on Alviine. Pistab vaasi paar pikavarrelist lille ja valab sinna vettki.

„Et oleks sul veidi kodusust oma kodus,“ muigab ise.

„Elad ju siin nagu võõraste-majas, tühjas kaubavagunis. On sul vast pildid seinal: kollased mäed, ruuged puud, pruunid järved. Ikka kollased pruunini ...“

„Eks tema oma töö,“ vastab Uibo. „Ta käis ju kunstikoolis. Ta armastab kollaseid toone.“

„Sellepärast vist sel koeralgi, keda siin pead, säärane nimi — Ooker.“

Aga Ooker ei liputa saba, ei liigahta. Kõneleja pole ta emand, ja Ookril on eriline meel säärase naiste tundmiseks, kes loomi ei salli. Mul ka. Vaatleme teda ilmse vaenulikkusega.

Alviine aga kummardub ja võtab põrandalt midagi näpuotstega, vaatleb vastu valget ja ütleb:

„Karv, pikk ja kollane. Koeral on karvad lahti ja teda lubatakse elutoas viibida! Kas sa ei tea, et see on ebatervislik?“

„Mis mina's," ütleb Uiho. „Kuhu ma ta siis panen? Tema armastab seda kutsikat. Kui kirjutab, siis pärib ikka, et kuidas Ooker elab ja mida teeb. Ei söanda looma ära anda."

Kuid Alviine vaatleb koera oma jaheda halli silmapaariga ja ma pean järsku mõtlema, kas ei ulgunud Ooker enesele kadu sel kuuvalgel laupäevaõöl.

Alviine kummardub taas ja kergitab midagi maast.

„Tuust valgeid karvu," sõnab rangelt ja vaatleb nüüd mind. „Hulkujal kassilgi lubatakse elukorterit roojastada. Nii on, kui inimestepaaril pole lapsi majas, siis muretsetakse endale neljajalgseid asendajaiks. Ooh, meie ema kasvatas meile juba maast-madalast korra- ja puhtusearmastuse sisse. Ja nii on praegugi. Aga siin lendlevad loomakarvad õhus ringi. Kas sa ei tea, et neid nii sisse hingata võib — kõrri, kopsu? Ja veel pisilasi, oi-oi!"

Kaks inimest vaatlevad teineteist pooliku piidleva pilguga. Nii seiravad üksteist rahutud loomad, ihaldades kergelt kisklemist, väikest tüli.

Alviine astub sammu paar-kolm, tõmbab sõrmega piki kirjutuslauda ja vaatleb siis sõrmeotsa.

„Tolmupühkimisega see su... teinepool... end vist küll ei tapa."

Vaikne hää, aga otse hammustab. Mehe ja naise vahel on mingi suurem tülipõhjus endale selgemat kuju ja väjendust otsimas. Ei leia ja algab siis pisikese tolmutükimega.

„See tolmu on sinna küll hiljem siginenud," vastab Uiho järsult. „Sa pole teda ju näinudki, miks sa temast nii... Pärast tema minekut on siin majas ikka koristatud ja korraldatud ka."

„Heldeke, kuidas sa jälle ärritud," imestab Alviine. „Jajah, ma märkan, sul pole kannatlikkust minu vastu. Üldse puudub sul teatav tunne... õrnus või arusaamine või mõistmine. Seletad ikka ise küll, et olen sulle kõik ja tähtsaim. Aga vahel tundub, et ma pole mitte midagi. Paari koerakarva ja kübemekese tolmu pärast oled sa minuga kisklemiseks küps. Otse haugatad. Ma ikka veel ei mõista, mis ma sulle õieti olen?"

Uiho venitab vaikides oma sõrmi. Venitab ja luujätkudes raksub tasa.

Alviine alahuul väriseb.

Ookri emand saabub sanatooriumist järgmisel laupäeval. Ta on üleni kahvatu. Vaatlen ta käelabu ja sõrmi ja pelgan neid. Kardan ta ahtakesi käsi pikkade valgete sõrmedega. Ta juures on kummaliselt võõrast lõhna. Kas pole ta varigi veider — selle õlanukid ja puusakondid on veel teravamad kui naisel. Ja naine oma varjuga nagu ei sobiks värskelt ja suviselt lõhnasse majja. Seinte taga kõlab ehitustööliste terveid ja tugevaid hääli, lõhnab värnits ja värv. Naine aga on nagu poolmurduvad pikavarreline tulilill, mis pisimaski tuules väriseb.

Aga Ooker on rõõmust meeletu. Kükitan köögikapil ja kardan, et

L. Kibuvitsa ori-
ginaaljoonis
käesoleva jutu
juurde.

Klišee E. Kirjast.
Kooperatiivilt.

see koer kargab vahest välja oma karvadest, kollasest nahast, nii rõõmus on ta. Ta ründab kahvatut kõhetut naist, nii et see otse kõigub. Tõmbab keelega üle oma perenaise näo, lakub ta kõrvu. Ja

naise silmad niiskuvad, ta sõrmed liiguvad koera pikas karvas.

Ooker on ainuke loom, keda kopsuhaige Emma armastab. Emma pelgab tulikahju, jah, tulekumagi ja äikest. Pelgab perutavaid hobu-

seid ja kõiki koeri. Pelgab pimedust, hiiri ja konni. Kassid äratavad temas otse vastikust.

„Valge kass?“ küsitleb võõrastavalt ja vaatleb mind.

Aga Uiibo kõneleb ruttu ja rõõmsalt:

„Jah... valge kassike. Juhtus siia. Peremeheta kiisu. Ega ma muidu ju kassidest ei hooli nagu sinagi. Aga ta mängis ja oli mulle seltsiliseks, nii jäigi siia. Mul oli ka ju nii igav siin üksi elades. Ikka vaid tööle ja töölt koju, tööle ja koju. Paar korda käisin sind külastamas ja korda kolm kinos. Ja see oli kõik. Ikka üksi, koeraga kahekesi. Ja kui siis loomakesed kahekesi mürasid, naersin vahel, nii et... Nii me siis kolmekesi elasime ja olime — mina, koer ja kass.“

Emma härdub kuuldust, nii et ta silmad taas niiskuvad. Ja ta ei avagi ust ja ei saada mind välja. Naeratleb vaid ja lausub:

„Siis nii vaikselt elasite kolmekesi? Ja mina arvasin, et sa vaatad endale juba uue naise valmis.“

Ta hää l on nõrk ja katkendlik. Murdub poolel sõnal.

Aga Uiibo pahaneb üsna tõsiselt.

„Naljatada ju võid,“ ütleb ta solvunult. „Aga mitte säärase tõsiste asjadega. Ja kui ma kogu aja ootan sind ja ikka mõtlen, et mis ta praegu seal küll teeb ja kuidas tal nüüd tervis on, ja sina naerad selle kõige üle.“

Ooh, ja inimesed julgevad tõendada, et meie, kassid, olevat see teesklevaim ja valelikem tõug elajaid maailmas! Kui nad näeksid kordki iseendid kassi selgete sil-

madega, köögikapilt vaadatuna!

Raha on Uiibo paaril vähe, söödavat toidukapis samuti, ent Emma on hoolitsev perenaine. Ookril on nüüd pidupäevad ja kahvatu emand söödab mindki, kuigi ta mind ei salli. Ainult sellepärast, et olin nii kenaks seltsiliseks Oskarile, sellele üksildasele igatsevale erakule. Aga paremini kõigist toidab ta Oskarit. Vaatlen teda lõuna valmistamisel. Ta lõõtsutab, toetub tihti toolikorjule ja ehmub sageli. Langeb vasar ehitustöölise käest, ta võpatab taas. Pikad peened sõrmed värisevad, kui korraldavad taldrikule Oskari lõunasööki, näpivad ise vaid veidi lihalõigu servast ja murravad saiakäärust vähe. Ja kui Oskar pangast saabub, ütleb meie perenaine naeratades:

„Ma ei jõudnud oodata sind ega su tulekut. Sõin juba oma osa. Oli säärane hundi isu. Tervis tulemas. Söö nüüd sina! Sa kogu päeva tööl. Istun siin ja vaatlen sind.“

Kui sellest suurest tundest, mis võimaldab inimesel loobuda toidust, veendumusist, jah — elustki oma kaasinimese kasuks, pude-neks piisakegi loomadele, tilgakegi hellust ja poolehoidu neljajalgseile! Kas viimaste silmad ei sä-raks siis siiramalt kui kahejalgsede hellitatute omad?

Alviinest Oskar ei kõnele, küll algab aga aeg-ajalt juttu Ookrist, elurõõmsast koerast. Pelglikud mehed murravad ikka enne peene-maid oksi, kui julgevad puule enesele külge hakata.

„Jälle koeramaks kaelas,“ ütleb Oskar Uiibo pahuralt. „Iga aasta

„Mareti” kliše.

Velda Arbi-Otsus

(vil. 1932. a. lennust), tantsijatar, „Vanemuise” teatrijõud.

viska kümme krooni nagu vastu seina, ja selle eest ei saa midagi. Ei saa just öelda, et meil neid väljaminekuid vähe oleks."

Naine võpatab, ta pikad sõrmed liigahtavad abitult.

"Aga," kaitseb oma lemmikut, silmad taas niisked, „ma hoian ju küll majapidamisrahast kokku. Las ta..."

Elame endiselt ja Alviinest ei räägita ikkagi veel. Taas aga Ookrist.

"Säärane suur koer sööb ühe inimese toidu," algab Oskar. „Nee-lask... ja nälg on tal ikka keres. Selle söögiga võiksime sea üle talve pidada, koguni nuumata. Tuleks sest koerast kuidagi lahti saada."

Emma aga vastab vaikselt:

"Aga me kasvatasime ta ju ise kutsikast koeraks. Kas sa mäletad, kui väike ta oli. Peotäis kollaseid karvu. Lusikaga söötsime teda ja ta võttis igakord lusikast hammastega kinni. Ja ta hoiab mind nii ja mina teda..."

"Jah-jah," sõnub Uiho kärsitult. „Ega ma'i salga, et ta on armas ja kena loomake. Mul endalgi kahju ja süda valus. Aga ma mõtlen rohkem sinule. Ei ole ju tervislik elada loomaga ühes korteris ja veel väikeses kahetoalises. Kõik kohad karvu ja loomalõhna täis."

Alviine sõnad, kuulen mina.

Emma vaikib. Ainult ta pikad sõrmed otsivad peopesast ja üks-teise vahelt abi.

"Armastan ikka puhtust," jätkab mees. „Ja meil väike üürikorter. Kui kord endile maja ehitame, võid kasvatada kolm-neli koera."

"Ei," vastab Emma. „Ma sallin vaid seda ühte..."

"Ah, on püsti häda haige inimesega! Sel lapse tujud," hüüatab Oskar kärsitult. „Nüüd läheb see... koeraga ju ruttu ning valuta. Tapamajas... arst paneb tal maski pähe, ta hingab sisse... ikka vaikselt ja rahulikult ning jääbki magama. Küll sa näed, kui palju su töö ja tegemine sellega väheneb. Koristad teda nüüd ja kasid. Keedad toitu ja lased öösel öue. Ja toit maksab. Meil praegu raha vähe."

Ta kõneleb nagu palavikus laps öhtul: lubas kellelegi päeval midagi ja asub nüüd oma lubaduse täitmisele kärsitult ja rutates. Kui Alviinele ei lange lähemal ajal osaks võit Emma üle, rahuldagu teda esialgu võit koera üle.

Uibod vaidlevad ööselgi. Kuulen naise tasast murduvat häält ja mehe kärsitult.

Ja juba järgmisel päeval kõneleb Emma Ookriga hellalt, päästab valla ta kaelarihma pandla ja vaatleb kurvalt väikest metallrõngast numbriga.

"Kakssada kaheksakümmend neli... kakssada kaheksakümmend neli..." sosistab. „Nad tahavad kutsut magama panna. Aga kutsu ei taha nii pikka-pikka und. Kui kutsul on iga karvakegi elu kui elavhõbedat täis."

Naine nuuksub ja ta silmis on soolast vett. Aga Ooker liputab saba. Ta on ju nii rõõmsa loomuga koer. Lakub oma emanda silmaaugust soolase vee, surub oma karvase pea vastu naise kahvatut nahka.

Ja veel samal õhtupoolikul läheb oma peremehega linna poole, kargleb ja haugub, nuusutab kive ja väravatulpi.

Oskar Uibo tuleb üksi koju, astub vaikides tuppa. Ei räägita. Emma seisab akna juures. Võin näha ta kitsast kukalt ja pihta. Ta puhub aknaruudu ähmaseks ja tõmbab siis sõrmeotsaga rõngaid ja riste klaasipinnale.

„Kviitung on siin,“ naljatleb Oskar sunnitult, abitu ja viril naeratus huulil. „Muidu sa vahest ei usu. Mõtle, tea-kuhu ta jätsin.“

Emma aga ei vasta ja Oskar loeb paberribalt: „Üks koer kloroformitud. Üks kroon ja kakskümmend viis senti.“

Emma tõmbab oma valge pika nimetissõrmega klaasile risti, ikka selg mehe poole.

„Kas ta ... aru ka sai, et ...“ küsib mõne hetke möödudes.

„Ei. Viidi sinna kambrikesse. Väike valge puudel ootas seal juba ees, et siis kaks korraga ...“

„Ja sinna jäigi?“

„Jah, arst ütles, et ega ma vist nähka tagasi ei taha. Sel pole väärtust, karv lahti. Nad põletatakse seal kõigega.“

Emma vaatleb pikka telliskivi-korstnat taamal. Pikk suitsutoru kuulub tapamajale.

Ooker põletati ja suits väljus pika korstna kaudu. Ookrist ei jäänud midagi. Aga mind tabab võibolla mälestus Ookrist — mõnel käigul üle katuste. Suits on laskunud korstnakivide uurendeisse, renniservadele, ja siis mu sõõrmed

liigahtavad: kas pole siin nõrka lõhna Ookrist, sest elurõõmsast?

Emma aga kõneleb oma vaikselt häälel:

„Ei taha uuel kevadel ... kui rohi tärkab, enam jalutama minna. Nagu ei julgeks ... süüdlane oleks. Ooker ju nii väga sallis seda rohutärkamise-aega. Kuidas ta pargis kihutas, suu-silmad pärani! Ja kas meil oli õigus ta eluvõtmiseks ... et tema ei näe enam rohtu uuel kevadel?“

„Ah,“ heidab Oskar käega. „Mis sa nüüd. Haiglaste inimeste üle tulevad ikka säärased sentimentaalsused. Küll sa varsti tunned, et sul elu koerata kergem. Ja kui ajad-olud paranevad, võime sulle ju uue koera muretseda.“

„Ei,“ vastab Emma. „See oleks ... iseenele haiget teha ... ma armastasin ainult teda ... Ja kui nüüd teine koer meenutaks mulle oma karvaga teda, oma liigutustega tema omi, siis oleks see vaid valus ...“

Oskar seisab ikka ukse läheduses, ei või vaikida ega oska jutelda. Ühmab:

„Jah, kroon ja kakskümmend viis senti võetakse seal iga koera eest. Kasse aga pannakse magama seitsmekümne viie sendi eest tükk ...“

Samal õhtul hämaruses lahkun ma Uibode juurest. Lähen risti üle õue. Värava juures, otsaga paku all, vedeleb ikka veel pikk murtud pilliroog ... Ma sirutan käpa ja liigutan kõrt. See krabiseb kergelt ja kuivalt. Siis astun aga edasi, üle pilliroo ja alt värava, lähen üle sõidutee, läbi aedade, piki katuseharju.

Leida Kibuvits.

Emilie Timotheus-Treilmann
(vil. 1928. a. lennust).

Rõõmule häälestid hommiku.

Ilusa päeva sa kinkisid,
küllastet tantsust ja rõõmust.
Tuul ja külm huuledki minkisid,
joobusin kargest sõõmust.

Hommikul vallatut tormamist
valgetest väljadest üle.
Puudelt vaid langes härmatist,
silmile valgus liig hele.

Sinu sõnadest sära sai
silmi ja huulile naeru.
Täna sa rõõmude äratai,
tänada saan sind vaid vaevu.

Kõikjal siis liikusin võlutult
valsside kergeis rütmes,
õnn tuli mulle mu palutult.
Pärle kas leidsid mu ripsmeis? . . .

Rõõmule häälestid hommiku,
sinna see õhtugi kadus.
Õö ümber hurmava vanniku
naeratus sinule sidus.

Valvaja.

Sinu palgeil on haiglane puna,
sinu hingus liig rahutu näib.
Palun oma Jumalalt luna —
tema üksinda aidata võib.

Õhtu saabudes valvele asun,
paitan heldinult hõõguvat pääd.
Oma sisimas kindlasti usun:
unne suigutan, rahule jääd.

Päeva teerajad käidud mu jalgel,
neile kammitsa kindlama teeb.
Päeva mure nii tasa mu palgeil
uneloori taas silmile viib.

Hommiku koites end leidsin su süles.
Mida mõtlesid kogu see öö?
Laul lamp ikka tuhmilt veel põles.
Vahetud sai küll miks meie töö? . . .

E. Timotheus-Treilmann.

1937./38. a. Vil.-kogu juhatus. Istuvad (vasakult): Mari Ülper-Müür (1927. a. lennust) — sekret. abi, Emilie Koppel-Kull (1922. a. lennust) — fondihoidja, Paula Välba (1930. a. lennust) — juhataja, Leida Keder-Anton (1927. a. lennust) — majaema; seisavad: Marta Sikka (1929. a. lennust) — kartoteegi korraldaja, Friida Krimm (1937. a. lennust) — sekretär, Linda Nigol (1930. a. lennust) — juhataja abi, Julie Salujärv-Riives (1928. a. lennust) — laekur.

Tagasivaade T.T.G. Vilistlaskogu tegevusele a. 1932 — 1937.

Mööduvad aastad, aastakümned ja sajad, jättes järele mitmesuguseid mälestusi, mida me hiljem meelde tuleme ja vaatleme.

Saabuvad ja mööduvad ka organisatsiooni elus igasugused mälestus- ja juubelipäevad, millal me kogume, teeme kokkuvõtteid, tuleme meelde möödunud aega, seejuures püstitades uusi tähi-seid.

Kui 15 aasta eest TTG Vil.-kogu „purjepaadina“ algas oma sõitu tundmatule veeväljale, siis mõeldi tema saatusest,

vastupidavusest, mõeldi sellele, kas laeva juhtimine on küllalt osavates kätes. Kuid nooris laevajuhtides, samuti reisijaskonnas kees leegitsev julgus, tahe võita kõik võimalikud ja võimatud raskused, jõuda ülesseatud sihttähistele.

Vil.-kogu purjepaat on jõudnud täiesti tervena oma reisul 15. peatuskohta.

Vil.-kogu elule ja tegevusele tagasi vaadates märkame selles rahuldavat ja rahuldamatut. Lähemal erapooletul süvenemisel tuleb märkida, et Vil.-kogu tegevuse hilisema aja teotsemispiirid erine-

vad tema esialgselt olnud piiridest. Elu on noortele andnud tuhandeid eneseavaldamise ja ka vastavatel huvialadel tegutsemise võimalusi, mis varem, s. t. Vil-kogu alguspäevil, veel puudusid ja kus huvi oli rohkem suunatud Vil-kogu üritustele. Käesoleval ajal on olukord hoopis teine. Sellepärast on tulnud ka TTG Vil-kogul, nagu see omane peaaegu kõigi gümnaasiumide vil-kogudele, tõmbuda iseendasse, piirduda üldtraditsioonideks saanud õhtute, pidude, kursuste jne. korraldamisega. On tegutsetud sellel määral, kui selleks on osutunud huvi ja poolehoidu vilistlasperes.

Iga aasta on enam-vähem traditsioonide kohaselt korraldatud Vil-kogu aastapäeva tähistamiseks pidu, jõuluõhtu koos tutvumisõhtuga, mõni omavaheline kohviõhtu koos loteriiga, majapidamiskursused jne. Viimasel paaril aastal, kui koolil on oma võimla, eksisteerib ka Vil-kogu pallimängugrupp. Paaril korral on ellu kutsutud vilistlaste laulukoor, kuid selle saatust on jälginud ikka ebaõnn.

Koolile on püüdnud vilistlased Vil-kogu eestvõttel abiks olla. On kaasa aidatud aastapäeva, loteriide jne. puhul. On abistatud kooli kehvemaid õpilasi õppe- raha tasumise näol.

Vil-kogu tegevliikmete arv on näidanud aasta-aastalt järjekindlat tõusu. 1937. a. oli tegevliikmete arv suurim, s. o. 100 (vaata kassaaruanne tulude osas — liikme-maksud).

Samuti on ka kassa teinud edusamme.

Et Vil-kogu esimese kümne aasta tegevuse, kassa ja muud ülevaated on avaldatud TTG juubelialbumites nr. 1 ja 2 ja TTG Õpilaspere ajakirjas nr. 3, 1932. a., siis piirdun siinkohal ülevaate andmisega viimase 5 aasta kohta, s. o. 1932./33. a. — 1936./37. a.

T T G Vil-kogu juhatused ja komisjonid 1932./33.—1936./37. a.

1932./33. a. juhatus: E. Plado (juhataja), H. Puusepp, K. Vaga-Tomson, M. Sikka ja E. Liiv-Asmus; majaema — H. Keder, fondihoidja — L. Kulpson, kartoteegi korraldaja — M. Sikka; revisjoni-komisjon: L. Oksa-Pirn, M. Sorgsepp ja N. Peterson.

Juhatuses lahkusid I semestril H. Puusepp, M. Sikka ja juhataja E. Plado. Neid

asendasid S. Kikerpill, N. Peterson; juhataja kohale asus S. Lang.

1933./34. a. juhatus: P. Välba (juhataja), K. Vaga-Tomson, H. Jegorov, T. Linde ja N. Peterson; majaema — E. Liiv-Asmus, fondihoidja — L. Kulpson, kartoteegi korraldaja — L. Nigol, revisjoni-komisjon: J. Sams-Riives, L. Oksa-Pirn ja L. Suubi.

1934./35. a. juhatus: P. Välba (juhataja), N. Peterson, J. Sams-Riives, H. Väarsi-Sokk ja L. Nigol; majaema — H. Keder, fondihoidja — L. Kulpson, kartoteegi korraldaja — B. Huik; revisjoni-komisjon: M. Ülper-Müür, L. Oksa-Pirn ja A. Trubok-Saar.

1935./36. a. juhatus: P. Välba (juhataja), J. Sams-Riives, L. Nigol, H. Jegorov ja T. Jakobson; majaema — H. Keder, fondihoidja — L. Kulpson; kartoteegi korraldaja — B. Huik; revisjoni-komisjon: M. Ülper-Müür, L. Oksa-Pirn ja H. Juurik-Hermann.

1936./37. a. juhatus: P. Välba (juhataja), J. Salujärv-Riives, L. Nigol, M. Ülper-Müür ja L. Mals; majaema — E. Koppel-Kull, fondihoidja — P. Roove-Lindenau, kartoteegi korraldaja — M. Sikka; revisjoni-komisjon: E. Kurviits, A. Väarsi-Sokk ja A. Martinson-Kaal.

Pääle eespool loetletud juhatused ja toimkondade on igal aastal valitud ka 3-liikmeline peotoimkond.

T T G Vil-kogu koosolekud ja muud ettevõtted

1932./33.—1936./37. a.

1932./33. a.: peakoosolekuid — 2, juhatusekoosolekuid — 11, jõuluõhtu koos tutvumisõhtuga, loteriisid — 2.

1933./34. a.: peakoosolekuid — 1, üldkoosolekuid — 1, juhatusekoosolekuid — 16, jõuluõhtu koos tutvumiskoosviibimisega, pidu, loterii.

1934./35. a.: üldkoosolekuid — 2, juhatusekoosolekuid — 14, revisjoni-komisjoni koosolekuid — 1, jõuluõhtu koos tutvumisõhtuga, kohviõhtu, pidu, majapidamiskursus, loterii.

1935./36. a.: üldkoosolekuid — 2, juhatusekoosolekuid — 17, revisjoni-komisjoni koosolekuid — 1, jõuluõhtu koos tutvumisõhtuga, loterii, pidu, majapidamiskursus.

*Oma 15. aastapäeval mälestame
tõsisel harduses kõiki armsaid,
varase surma läbi kalmudele
kantud kaasvilistlasi.*

*Õhauas on päev,
öö elu ei vii.*

*Tartu Tiitlastegümnaasiumi
Vilistlaskogu.*

Tartu Tütarlastegümnaasiumi Vil.-kogu kassakäik 1932. a. — 1937. a.

TULUD

Tegevusaastad	Liikmeks	Peod	Loteriid	Jõuluõhtud	Muud tulud	Hoius. %	Saldo	Kokku
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1932/33	44.00	92.09	79.50	—	17.25	—	135.43	368.27
1933/34	32.00	23.37	50.50	9.60	102.63	2.11	102.28	322.49
1934/35	44.00	33.68	49.70	6.30	13.75	2.05	139.68	289.16
1935/36	59.00	114.19	36.56	—	—	1.36	120.55	331.66
1936/37	100.00	113.35	16.00	—	—	4.26	262.56	496.17
Kokku	279.00	376.68	232.26	15.90	133.63	9.78	760.50	1807.75

KULUD

Fond	Õpilastoetus	Kehaline kasvatus	Loteriid	Jõuluõhtud	Postikulu	Kantselei-kulu	Muud kulud	Matuse kulud	Saldo	Kokku
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
80.00	—	—	—	17.37	13.12	17.45	128.05	10.00	102.28	368.27
60.00	—	—	12.60	18.77	13.74	19.50	48.20	10.00	139.68	322.49
—	35.00	—	19.80	18.36	7.76	3.69	65.00	19.00	120.55	289.16
—	25.00	—	—	9.35	7.60	6.45	10.70	10.00	262.56	331.66
—	35.00	12.00	—	14.90	12.62	17.45	20.70	—	383.50	496.17
140.00	95.00	12.00	32.40	78.75	54.84	64.54	272.65	49.00	1008.57	1807.75

1936./37. a.: üldkoosolekuid — 2, juhatajakoosolekuid — 14, revisjoni-komisjoni koosolekuid — 1, jõuluõhtu koos tutvumisõhtuga, loterii, pidu.

Käesolev tegevusaasta, s. o. 1937./38. aasta, on enam-vähem möödunud samu sihte ja eesmarke taotlevas meeleolus nagu eelmisedki aastad, ainult rohkem juhatajakoosolekuid on olnud Vil.-kogu 15. aastapäeva pühitsemise huvides.

Ehkki eespool toodud arvud ja andmed annavad vaid kuiva ülevaate neist kooskäimistest möödunud 5 aasta jook-

sul, siiski on nimetatud õhtud ja koosviibimised kujunenud koduseiks ja südamlikeks olenguiks.

Kui nüüd oma järjekordses peatuskohas teeme lõppkokkuvõtteid, kui hindame oma tööd ja tegevust, kui vaatame üle tehtud ja tegemata jäänud tööd, siis pean nentima, et tööd on tehtud parima arusaamise ja tahtmisega, ja sellest on hästi tehtud, võime tulevikuski leida eeskujut, kuna sellest, mis pole õnnestunud, võime õppida, kuidas edaspidi enam mitte teha.

P. Välba.

Nakkushaigus.

(Mälestusi TTG-st.)

Ma ei tea, mis õpilased praegu armastavad teha tunni ajal, aga sellest ajast, millest mul on veel andmeid, see tähendab ajast, kui käisin TTG-s, meenub, et meile küll kangesti meeldis tunni ajal süüa. Muidugi salaja teiste selja taga, mis põhjusel ka tagumised pingid olid esimestest eelistatavamad. Söödi kõike, mis parajasti käepärast oli — kompvekke, võileibu, suitsusilku ja tanguvorsti. Viimase söömine oli just sellepärast huvitav, et seda sai pingi all käest kätte anda, kusjuures igaüks tüki otsast ära hammustas. Tervishoidlik see kindlasti mitte ei olnud, aga tegi nalja, ja viimast me eelistasime seekord kõvasti esimese kahjuks.

Lugu, millest praegu kavatsen rääkida, juhtus kompvekkidega, mispärast vorstisöömise juures ei saa enam pikemalt peatuda.

Oli, niipalju kui mäletan, ajaloo tund. Eelmisel vahetunnil panime toime väikese korjanduse kompvekkide ostmiseks. Palju säärane korjandus kunagi sissetulekut ei andnud, aga oma nael kompvekke oli meil tunni alguseks ikka pingi all, kust alustas otsekohe ringreisi ümber klassi.

Ajalooõpetaja, ütleme proua Kask (tõelikke nimesid ma ei kavatsen siin tarvitada, sest säärane asi võib tuua veel praegugi hõlpsasti pahandust), vedas näpuga mööda numbriamatut, et keda täna oma küsimisega ehmatada. Jälgi-

Leida Tigane

(vil. 1927. a. lennust), kirjanik ja noorsoo ajakirja „Päike“ toimetaja.

sime tema näppu kõik teatava põnevusega, sest oma õppimisest aruandmine polnud meist paljudele lemmiktegevuseks.

„Lamp!“ hõikas proua Kask lõppeks otsustavalt.

Lamp tõusis väga pikkamisi ja silmanähtavalt vastumeelselt püsti. Põhjus polnud üksi see, et ta Louis XIV-dast peale ta nime ei teadnud peaaegu midagi, vaid ka veel asjaolu, et ta just praegu oli suhu torganud võrdlemisi suure-

kasvulise kompveki. Säärane asi takistab teatavasti rääkimist. Viimases hädas lükkas ta ruttu keelega kompveki ülemise huule ja hambaigemete vahele.

„Nuu, Lamp,“ ütles proua Kask, „rääkige mulle nüüd, mis teate Louis XIV-dast.“

„Louis XIV,“ algas Lamp kindla häälega, kusjuures müksas oma naabrile külge, et otsigu ruttu ajalooramat välja ja hakaku ette ütleva, „oli Prantsusmaa kuningas.“

Proua Kask noogutas nõusolevalt ja seadis enda mugavalt koolama selle kõrge härra elukäiku ja tegusid.

Lambi naabril aga õnnetuseks polnud ajalooramatut. Kuni ta seda klassi pealt laenata püüdis, võttis tüki aega, mille kestel proua Kask ei kuulnud Prantsusmaa kuningast enam sõnagi.

„Nuu?“ ütles ta kannatamatult, ja siis jäi ta Lambile suurte silmadega otsa vahtima. — „Lamp!“ — Ja temagi unustas silmapilguks Louis XIV-da. — „Teil on ju ülemine huul päris paistetanud.“

„Jah,“ võttis Lamp olukorra omaks, tehes otsekohe kannataja näo ette.

„Kuidas see teil juhtus? Kas ammu juba?“ uuris proua Kask.

„Ei, just nüüd enne tundi äkki hakkas valutama ja paistetas üles.“

„Istuge,“ ütles proua Kask kaastundlikult, „ja kui teil vahest väga halb on, minge arsti juurde ja laske ennast koju saata.“

„Oh ei,“ tõrjus Lamp tagasi, „ma katsun veel paar tundi olla.“

Terve klass kihistas heameele

pärast naerda ja Lamp keeras end igale poole, et kõik näeksid ta haiget huult.

„Kaelas!“ hõikas proua Kask. „Rääkige teie mulle Louis XIV-dast.“

Kaelas oli üle klassi parim õpilane. Tema suust hakkasid otsekohe sõnad voolama, nii et proua Kask enam ei saanudki muud kui peaga heakskiitvalt noogutada. Teistele õpilastele oli see soodsaks juhuseks omavahel nõu pidada, mille tulemuseks oli, et peaaegu pool klassi ladus endal ülemise huulealuse kompvekke täis. Ja kui Kaelas vastamise lõpetas ja proua Kask klassis uue ohvri järele ringi vaatas, sai ta vist küll mulje, nagu oleks ta järsku sattunud ürgmetsa, kus talle vahib otsa kari ahve.

„Lapsed!“ karjatas ta ehmunult. „Mis teiega ometi on?“

„Nähtavasti mingi nakkushaigus,“ seletas Mägi, kes istus Lambi selja taga. „Läheb muudkui järjest edasi.“

Proua Kask raputas pead ja tuli asja lähemalt uurima. Oleks ta päris kindel olnud, et siin on tegemist tõsise asjaga, oleks ta arvatavasti otsekohe arsti kutsunud, aga nagu õpetajad ikka selle vastu, mida nad selgesti oma silmaga klassis näevad, on umbusklikud, nii kahtles proua Kaskki ja haistis võib-olla trikki, kuigi ta ei teadnud, missugust.

Õpilased kannatasid proua Kase pilgu kangelaslikult välja. Mõni tegi niisama tõsise näo, mõni kiskus suupartii viltu, et näidata, mis-

„Mareti“ klišee.

Kadi Taniloo

(vil. 1929. a. lennust), „Vanemuise“ näitejõud.

suguseid koledaid valusid ta peab kannatama, mõni masseeris kõvas-
ti haiget huult, seletades, et sää-
rane arstimisviis mõjuvat valuvä-
hendavalt. Proua Kask uuris kõi-
ki natuke kahtlustavalt, natuke
kaastundlikult eestpoolt ja kõrvalt,
aga milles asi õieti seisab, sellest
ei saanud ta aru. Et natuke mõt-
teid koguda, läks ja istus ta tagasi
oma toolile. Ja seal ta nägi, et
Kaelas, kes nüüdsama alles oli soo-
jendanud tema südant ülesantud
ajalootüki põhjaliku tundmisega,
istus ja vahtis talle otsa samasu-
guse tursunud huulega nagu tei-
sedki.

Proua Kask hüppas toolilt üles ja
jooksis välja.

„Kuhu ta nüüd läks?“ kokkusid
haiged.

„Arvatavasti kas direktori või
arsti järele,“ oletas Kaelas.

Sellele järgnev kõva kröbin ja ra-
gin näitas, et terve klass oli üks-
meelselt hävitamas oma koleda
nakkushaiguse batsille. Ja nüüd
olid kõigil palju rohkem hirmunud
näod ees kui varemalt haiguse
ajal, sest õieti polnud keegi mõel-
nud kõrvaliste isikute juurdekutsu-
misele.

Kui proua Kask arstiga tagasi
tuli, oli haigus klassist jäljetult
kadunud. Aga väga palju meid see
ei aidanud, et seletasime, nagu
meie ei teaks, kuhu see jäi.

„Mina arvasin,“ ütles proua
Kask, „et siin klassis on juba täis-
kasvanud preilid, aga nüüd näen,
et on veel tegemist päris laste-
aiaga.“ Ja siis võttis ta vaese
Lambi uuesti käsile.

Leida Tigane.

Tänapäeva noore kaitseks.

Kuuleme ja loeme ikka, et täna-
päeva noored tunnevad vähe hu-
vi väimse tegevuse vastu, et nende
mentaliteet ja ellusuhtumus on
ideaalidevaene. Tahaksin esitada
mõningaid jooni ja tähelepanekuid
keskkoolis õppivast praegusaja
noorest, eriti tütarlastest, kuid rut-
tan juba ette ütlemä, et see kirju-
tis ei taha olla mingi põhjalik ana-
lüüs, vaid põgus pilk meie kooli-
noore ideoloogiasse ja psühholoo-
giasse.

Kõne all olev küsimus on huvi-
tav juba sellepärast, et tänases tü-

tarlapses peitub mõndagi hom-
sest naisest: missugust elutunnet
kätkeb endas noor tüdruk, seesu-
gust põhiolemust kohtame temas
ka hiljem.

Olen lõpetanud TTG ligemale to-
sin aastaid tagasi ja viibides prae-
guste noorte keskel elustub mäles-
tus omaaegsest kooliajast. Tekivad
tahtmatult võrdluspildid silmade
ette.

Praegusaegne naisõpilane on hu-
vitavalt erinev oma ideoloogialt
endisest. Taotsetakse öelda, et
gümnaasiumiõpilases on väga väi-

ke protsent vaimsust. Seda arvamust jagavad enese kohta ka õpilased ise. Nad isegi väidavad, et neid huvitavat enne kõike tantsukursused ja muud sportlikud üritused. Kuid tegelikult on see ikka nii olnud. Alati on olnud suur seesuguste noorte arv, kes suhtuvad innukalt eluröömsasse ja pinnalisse oleskellu, ja piiratud nende hulk, kes on otsinud vaimseid naudinguid.

Ei saa ju väita, et tänapäeva noor tütarlaps loeb vähem ilukirjandust, kui seda tegi omaaegne kümme-viisteist aastat tagasi. Kui ta loeks rohkemgi, paistaks see ometi vähem silma. Meie kirjavara on viimastel aegadel nii suureks paisunud, olgu tõlgeteoste või algupärandite näol, et isegi kõike ahmiv noor ei suuda lugemisega järele jõuda ilmuvaile teoseile. Pole siis imestada, kui iseseisvuse algaastail näis päris algklasside õpilane tuttav olevat kogu eesti kirjandusega ja kui tänapäeva õpilane selle vastu võib jätta mulje, nagu ta ei tunneks veeranditki sellest. Päälegi ei saa võrrelda ajakulu, mida nõudis „Felix Ormussoni“, „Purpurse surma“ või mõne „Lendavate sigade“ lugemine „Tõe ja õiguse“, „Urma ja Merikese“ või „Jean Christoph'i“ lugemisega.

Küll loeti aga omaaegses keskkoolinoorte ringis rohkem teaduslikku kirjandust. Mäletan, Koolinoorsoo Liidus tegutses mingi sotsiaalring ja sääl kandsid ette 15—17-aastased nais- kui ka meesõpilased referaate, mida nad koostasid K. Marx'i, F. Engels'i jt. järgi.

Magda Teder
(vil. 1926. a. lennust), õpetaja TTG-s ja Tartu Kommertsgümnaasiumis.

Praegu minu teada ei eksisteeri seesuguseid spetsiaalringe, mille eesmärgid ja sihid oleksid puhtteaduslikku laadi. Kuid ka sellele küsimusele on võimalik anda vabandavat põhjendust.

Praegune noor on praktiliselt arvestav. Huvitav on sel puhul jälgida kellegi gümn. I kl. tütarlapse mõtteid, miks tänapäeval ei olda huvitatud isetegevusest ja ei korraldata referaatkoosolekuid koolis nii sageli, kui seda tehti varematel aegadel. Ta ütleb, et õpilaste arvates ei olewat mõtet referaate kirjutada: kui niisuguste pikemate tööde koostamine ei ole

Loreida Raba

(vil. 1934. a. lennust), lk. 109 oleva linool-
lõike ja kaanelinooli autor. Pilt koolieast.

ette nähtud kõikidele ja nende puhul ei saa aines otsekohe hinnet, siis ei taheta ennast asjata vabatahtlikult pingutada. Huvidele vastav süvenemishetk on siin üldse jäetud kõrvale. Arvestatakse puhtpraktiliselt: teen tööd siis, kui saan selle eest mingi reaalse satisfaktsiooni.

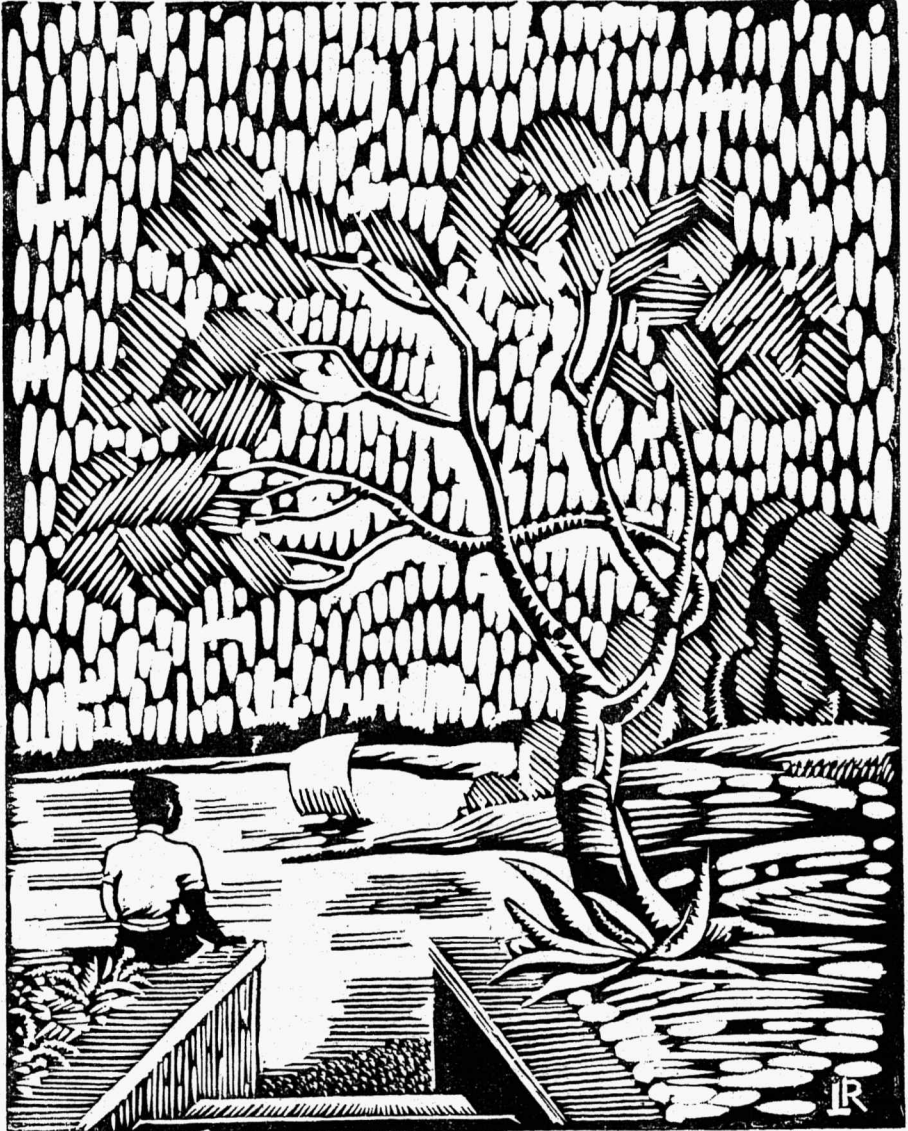
Miks see on nii? Ka selle kohta on avaldanud seesama tütarlaps arvamusi. Ta ütleb, et praegusel noorel tuleb õppida väga hoolikalt, sest nõuded on küllalt suured. Kuna peaaegu kogu koolist jääv vaba aeg pühendatakse isegi „teaduslikule tööle“, s. t. õppimisele, siis ei tunta enam tarvidust ja huvi veelgi „teaduslikuma“ süvenemise vastu üksikküsimusis. See on ühe erksama õpilase põhjendus kaasõpilaste loidusest ja huvipuudusest vaimsetes küsimustes.

Lähemaks selgituseks, miks nad nii kalkuleerivalt suhtuvad oma töösse, ta väidab, et neid mõjusta-

vat selleks alatised võistluseksamid. Kohe pärast algkooli lõpetamist on koolinoor seatud eksamite-hirmu ette. Tuleb võistelda iga eri astme kooli pääsemiseks — kuni ülikoolini, eriti tütarlapsel, sest tavaliselt on võistlejate protsent nende keskel suurem. Sõnaga — neilt nõutakse rohkem, kui nõuti keskkooliõpilaselt mõningaid aastaid tagasi. Eksamil tuleb aga täita test ettemääratud ulatuses, seepärast tuleb end kontsentreerida, et igas aines mäletada küllaltki spetsiaalseid küsimusi.

Sel põhjusel on praegusaegse õpilase sihiks mõistlikult ja hoolikalt hankida kõige mitmekülgsemaid teadmisi, et võida esitada neid tarbekorral. (Kui palju teadmisi neil on tegelikult, see on eri küsimus ja ei kuulu selle sõnavõtu piiridesse.)

Säärast tõsiasi-likku arvestust ja iga hinna eest enese „kulutamisest“ hoidumist avaldab tõesti meie praegune õpilane. Toon selleks näite teisalt. Tunnis arutletakse mingit kirjanduslikku teost. Tegelaste iseloomustamisel on suundunud tegeliku psühholoogia valdkonda: inimese tegutsemiste, mõtete ja iseloomuküsimuste analüüsi ja selle kaudu inimese jälgimisvõimalustesse. Oleks oodatav, et iga noor inimene ahmiks need probleeme kõige suurema innuga, sest ta ju tahab tundma õppida elu, inimesi ja ennast, millest kõigest tal on tegelikult ainult hämarat aimust. Eriline vabadusetunne võiks huvi aina kasvatada, sest niisuguses õppetunnis ta võib

Loreida Raba.

Kaldal.

Lydia Lesta

(vil. 1932. a. lennust), diplomeeritud heli-
kunstnik.

Olga Andrejev-Mladov

(vil. 1931. a. lennust), pianist.

avalduda vabalt ega tarvitse ta-
gasi hoitud olla kartusest saada
hinnet iga vääralt esitatud mõtte
eest. Kuid tegelikult ilmneb, et
leidub siiski neid noori, kes sää-
rasel puhul lasevad teistel arut-
leda ning mõtelda ja kasutavad
siis ise juhust „vaimseks puhku-
seks“, tähendab jalutavad oma
mõtetega niisama siia-sinna või,
kui see neil vähegi oleks võimalik,
valmistuksid seesugusteks tundi-
deks, kus iga vastuse eest on karta
kindlat hinnet. Niisugust ülipüüd-
likkust kantakse koolitoast kauge-
malegi — auditoriumigi. Mäletan
eesti keele professori loengut, kus
demonstreeriti projektsiooni-apa-
raadiga murdekaarte. Muidugi

tehti seks puhuks kuuldesaal pime-
daks. Kuid siis hakkas noorte
tudengite laudadelt särama val-
guselätteid — nad läitsid küün-
laid ja tahtsid iga hinna eest vii-
mase kui sõna panna kirja. Mui-
dugi sellist hoolikust ei saadud
tunnustada sel korral, sest audi-
toorium pidi ju olema pime!

Kui tänapäeva keskmine üliõpi-
lane valmistub eksamiks, siis ta
arvestab enne kõike aega. Ta ei
raiska energiat mingisse kõrval-
küsimusse, nagu võis seda teha
eelmisses generatsiooni kuuluv tu-
deng — täiesti eksamikasuta, liht-
salt sellepärast, et teda asi huvitas,
mitte et talle olnuks seda vaja
õpinguis.

Valda Ratasapp
(vil. 1933. a. lennust), tantsijatar.

Ent ajastu on seesugune. Kainus ja tõsiasjalikkus valitseb kõikjal, see on kogu tänapäeva mentaliteediks ja kajastub loomulikult ka keskkooliõpilases. Meie elu on sellesse järku jõudnud, kus korraldatakse, tehakse pisitasa ülesehitavat tööd, argipäevast, kuid järjekindlat. Selle st siis johtub, et on noor tütarlapski äripäevasem, kui seda oleks meeldiv oodata.

Ajal, millal nende ridade kirjutaja oli õpilane, suhtus koolinoor mitmeti teisiti koolitöhe ja enesearendamisse. Oldi diametraalselt vastupidi häälestatud. Siis arvati õpilaste poolt, et tema väärtus

seisneb tema huvialaliste ainete põhjalikkuses. Oletati, et ka õpetajad suhtuvad samuti neisse. Nii võis mingil alal „tark“ tüdruk täiesti teadlikult tagaplaanile jätta mõne temale mittehuvipakkuva õppeaine ja evida kõige selle juures väga hääd enesetunnet. Tema oli kas „kirjanik“, „loodusteadlane“, „sportlane“ või midagi muud säärast ja julges sel puhul väga napi teadmiste hulgaga leppida matemaatikas või mõnes teises õppeaines. Kõige selle juures ta lootis (ja vist mitte täiesti asjalt) ikkagi ka nende ainete õpetajate poolehoiule. Niisugune mentaliteet lõi teatava „idealismi“-õhkkonna, kus kiinduti meeldivasse aineisse rohkem, kui seda tehakse üldiselt tänapäeval. Üksi sõnu — tänapäeva õpilane teab, et ta lööb läbi ainult siis, kui ta on igapidi hoolas, kuna ta tollal ainult hoolsana ei saavutanud pooltki seda, mida sai „spetsialistina“ mingil erialal.

See oli loomis- ja saamisajastu. Tolleaegne noor oli üle elanud sõja, kus loodi Eesti riik, kus koolipoiss oli kõrvuti võidelnud õpetajaga. Kõikjal tiivustas teda lootus mingisse suurde ja avarasse tulevikku. Usuti ennastki suureks ja avaraks. Seesugune elukäsitlus lubas ja soodustas kalduma huvialadesse ja võitlema innustunult oma veenete eest mingil koolis toimunud referaatõhtulgi. Igaüks tunnetas eneses tähtsust. Kogu elus kajastuv pidulik ja õhinal meeolelu kandus seda rohkem õpilaspühholoogiasse.

Ka kirjandusest leidis tollaegne noor endale otsekohest kaitset. Kirjanik-täiskasvanu unistas ja fantaseeris noore kombel ja siis tundis õpilane oma sisemuses end samaväärsena täiskasvanuga. Pind ja põhi olid samad. Tänapäeva realistlikus meelelaadis on loomulik aga, et esmajärguline koht antakse kogemustele, milles muidugi veel kujunev ja kasvav inimene ei saa võistelda endast vanematega. Kõik see mõjustab vägagi psühholoogiat. Üldiselt peetakse vanemaegset õppurit idealistlikumaks tänapäeva omast. Ent kas too idealism ei seisnenud enam žestides ja suuris sõnus, mis olid moes? Tänapäeval nõutakse iga žesti tagant tegu ja suured sõnad teevad ainult nalja ka noorele, seepärast ta peab paremaks hoiduda neist.

Juba kodus maast madalast kuuleb noor elu kainusest, nõudmiste rohkusest ja selektsioonist. See kõik aga mõjustab ebateadlikult teda ja muudab araks. Eriti kainestavat ettevaatlikkust lisab nooresse tütarlapsesse teadmine, et pärast gümnaasiumi lõpetamist ei oota teda mingi paradiis ega tundmatute piiramatute võimaluste maailm. Juba sellepärastki ta on ainult ettevaatlikult korralik, mitte innustunud.

Intelligentsi on praegusaegses tütarlapse rohkemgi, kui seda omas varemagine. Miks tänapäeva noor tundub vähem „targana“ kui mullune (nagu mõnelt poolt arvatakse), johtub sellest, et tas on vähem initsiatiivivõimet. See ei leia prae-

gu küllaldast arendamist, nii kuri-oossena kui see väide ka ei tunduks. Viga ei ole võimete puuduses, vaid väheses eneseusalduses, mida paraku dikteerib ette praegune nõudlik ajastu ka noorele õpilasele. Eneseusaldusepuudus tuleb enne kõike kogemuste vähesusest. Tuleb mõelda sellele, kas mitte õpilased ise ei peaks hakkama sisustama sageli koolis korraldatavaid pidulikke kogunemisi. Tänapäeval peetakse küll kõnevõistlusi, kuid tihti esinevad võistlejad ainult ja üksi võistlustel. — Pole tarvis karta, et õpilane ei suuda pakkuda küllaldast, sest kohustuste suurenemisega suureneb ka kohusetunne. Meil pole palju häid kõnelejaid. Las noored siis harjutavad end keskpäraseiksiki kõnelejaiks.

Mäletan, kui esmakordselt ühes Tartu koolis peeti hommikupalvus õpilase poolt, missuguse hardumuse ja vaikusega kuulati seda. Missuguse pidulikkusega vaadeldi õpetajaid saalist lahkudes! Ja siiski rahuldus see hommik niihästi õpetajaid kui ka õpilasi.

Lõpuks võib öelda, et tänapäeva noorest võib saada korralik ehitaja tulevikuhoonele. Kuid tegelikkus nõuab päälle korralikkuse ka tugevat isiksust ja hääd spetsialisti. Seepärast tuleks keskkoolis õppival tütarlapsel arvestada võistlust, mida ta suudab välja kanda ainult hästi arenunud tugeva isiksusena, kel on võimeid ja armastust haarata oma ala ka sügavalt.

Magda Teder.

Kooli elu.

Eesti Vabariigi 20. aastapäeva aktus.

Eesti Vabariigi 20. aastapäeva puhul peeti kooli õpilaspererele 24. veebr. kell 10 hommikul päevakohane aktus.

Avasõna ütles direktor J. Adamson, soovides, et Eesti iseseisvus ikka püsima jääks. Kõnele järgnes Progümnaasiumi ja Reaalkooli laulukoorilt kaks isamaalist laulu hr. P. Konsap'i juhatusel: 1) Küll mitu maad on taeva-all ja 2) Ringi käivad ajarattad. Järgnes õpet. E. Valdas'e kõne, milles ta toonitas eestlaste ürgset vabadusindu, mis sundis neid haarama relvi, et rajada vaba Eesti. Pärast seda esitas õpilane Kallak klaverisoolo.

Traditsioonikohaselt jagati ka tänavu stipendiume, arvult 3. Oppenõukogu stipendiumi 60 kr. jagati kahe Vb kl. õpilase — Asta Asman'i ja Aino Oru — vahel silmapaistvate annete eest tantsumi alal. Vanematekomitee stipendiumi 30 kr. sai Va kl. õpilane Maria Reeben silmapaistvate annete eest muusika ja kirjanduse alal.

Aktus lõppes hümniga.

Rahvaaktus TTG-s 24. II Eesti Vabariigi aastap. puhul.

1. Orkestrimäng . Politseiametn. kogu orkester **O. Jõelaid'i** juh.
2. Koorilaule:
 1. Väikesele isamaale . K. A. Hermann.
 2. Töötus A. Läte.
 3. Mu Eestimaa K. Törnpu.
Tütarlastegümnaasiumi laulukoor õpet. **P. Konsap'i** juh.
3. Avasõna . Keskkooliõpet. Ühingu esimees **F. Laarens.**
4. Orkestrimäng . Politsei ametn. kogu orkester **O. Jõelaid'i** juh.
5. Kõne . Tütarlastegümnn. dir. **J. Adamson.**
6. Mandoliinide-orkester:
 1. Palumine A. Kapp.
 2. Lauliku lapsepõli E. rhviis.
 3. Eesti valss E. rhviis.
Tütarlaste-progümnaasiumi ja reaalkooli mandoliinide orkester õpet. **P. Konsap'i** juhatusel.

7. Ilulugemine . „Vanemuise“ näitleja **E. Aumere.**
8. Rahvatantse . Tütarl.-gümnn. õpil. tantsumühm **P. Roove** juh.
9. Klaverisoolo . Kõrg. Muusikakooli õp. **Glafira Põlluaas.**
10. Laulusoolo . Kõrg. Muusikakooli õp. **Heldi Rooväli.**
11. „ Kõrg. Muusikakooli õp. **G. Vill.**
12. Lõppsõna Tütarlastegümnn. insp. **Salme Pruuden.**
13. Hümn.
14. Lõppmarss . Politsei ametn. kogu orkester **O. Jõelaid'i** juh.

Karskuskõne.

14. II hommikusel kogunemisel esines prl. T. Thomson kõnega karskusnädala puhul. Eriliselt rõhutas kõneleja seda, et kuna alkoholi vabamüük ähvardab kogu riiki ja rahvast, peame kõik olema karsked, ohverdades teiste hüveoluks oma näilist lõbu.

Kõne Leedu Vabariigi aastapäevast.

17. II tuletas hr. dir. J. Adamson meelde lühikeses kõnes Leedu Vabariigi aastapäeva.

Humanitaarringi korraldatud A. H. Tammsaare austamisõhtu 7. II 38 kell 5 p. l.

Õhtu avas TTG Humanitaarringi juhataja Virge Tork, kes kohe andis sõna õpil. Linda Reevits'ale. L. Reevits esitas huvitava ja kokkuvõtliku ülevaate A. H. Tammsaare elust ja loomingust. Õhtu huvitavaimaks osaks kujunes Virge Torgi ettekanne oma külaskäigust A. H. Tammsaare juurde. Maria Reeben esitas referaadi Tammsaare maailmavaatest. Õhtu mitmekesistamiseks kanti ette veel katkeid A. H. Tammsaare teoseist.

Huvitavat õhtut oli jälgima tulnud hulk õpilast ja 5 õpetajat.

**TTG ja TPG Humanitaarringide ühine
vaidluskoosolek TTG-s 11. II 38.**

Vaidlusõhtu puhul oli kokku tulnud mõlemast koolist õige rohkel arvul õpilasi, umbes 150. Õpetajaist oli kohal 3. Õhtu avas TTG Humanitaarringi juhataja Virge Tork, kes andis esmajoones sõna TTG õpil. Maria Reeben'ile. M. Reeben esitas huvitavaid argumente karskuse poolt. Seejärele võttis sõna oponent — TPG õpil. E. Viger, kes igati püüdis õigustada alkoholi tarvitamist. Oponentidele püüti referendi pooldajate poolt tuua vastuväiteid, mistõttu vaidlusõhtu kujunes õige huvitavaks ja ägedaloomuliseks, kuna mõlemad pooled kaitsesid tuliselt oma seisukohti.

Artur Kapi austamisõhtu.

28. II korraldas TTG Kunstiring meie kooli ruumes omavahelise austamisõhtu helilooja Artur Kapi 60 a. sünnipäeva tähistamiseks. Kava oli koostatud eranditult A. Kapi helitöist. Esitati järgmised palad: 1) Palumine — mandoliinide-orkester. 2) Kägu ja Vastlad — Ringi koor. 3) Kevade — soololaul õpil. H. Rüütli. 4) Ei roose . . . ja Meri — TTG koor. Kõnega A. Kapi elu ja loominguga üles esines õpil. A. Ilves.

Rahvastepalli võistlus.

Spordiringi poolt korraldati 13. veebr. klassidevaheline rahvastepalli-võistlus. Osa võtsid kuus klassi. Võitjaks tuli teenitult Reaalkooli Ia klass.

**TTG Vil.-Kogu 15. aastap. piduõhtu
12. III 38 k. 19.30.**

K a v a.

I.

1. Hispaania rapsoodia F. Liszt.
Klaveril vil. O. Andrejev-Mladov.
2. Meri Ed. Oja.
Eokene, eo-eo J. Medinš.
Laulab vil. H. Hansson, klaveril
vil. V. Jurak.

3. Hayden'i kontsert D-dur:
I osa Allegro moderato.
Tšellol hr. T. Kuusna, klaveril hr. L.
Tauts.
4. Ballaad F-dur Chopin.
Klaveril vil. T. Birkenthal.

II.

5. Röömsad muusikandid E. T. Riccius.
Hällilaul E. Clutsam.
Etsa, neio Erv. sdn. M. Härma.
Laulab kahekordne meeskvartett.
6. Hispaania tants.
Valss.
Tantsib vil. V. Ratassepp.
7. Fantaasia.
Tantsivad abiturientid A. Asman
ja A. Oru vil. P. Roove-Lindenau
juhatusel.
8. Tango.
Tantsivad vil. V. Arbi-Otsus ja hr.
U. Väljaots.

III.

Tants.

**TTG Vil.-k. 15. aastapäeva aktus
13. III 38 kell 12.**

I.

- Koraal.
Vaimulik kõne Vil. A. Soll-Kutsar.

II.

- Avamäng . Tartu Poegl.-gümn. orkestrilt.
Avamine vil. P. Välba.
Soololaul vil. H. Kullam.
Kõne: Kaasaegse haritud naise enese-
määramise teid ja võimalusi
vil. T. Kadak-Põvvat.
Palumine A. Kapp.
Lauliku lapseõli Eesti rahvaviis.
Eesti valss Eesti rahvaviis.
Õpilaste mandoliinide-orkester õp.
P. Konsap'i juhatusel.
Tervitused.
Lõppsõna vil. P. Välba.
Omavaheline koosviibimine kell 19.

Perenaised!

Lähemal ajal hakkab ilmuma kodundusõpetaja
OLGA KESK'i koostatud keedukunsti suurteos

TOIT ON TIERVIS

Teos ilmub 7 rikkalikult illustreeritud vihuses (à 300 retsepti). Esimene vihik jõuab müügile lähemal ajal.

Teos sisaldab:

1. vihik. Salatid talvel ja suvel.
2. vihik. Lihatoidud.
3. vihik. Kala- ja munatoidud.
4. vihik. Supid ja nende lisandid.
5. vihik. Järelsöögid.
6. vihik. Mida sööme suvel.
7. vihik. Tarvilikud ja odavad hoidised.

Kirjastus O.-Ü. „Loodus“

Tartu, Ülikooli 18, tel. 4-35 / Tallinn, Kinga 6, tel. 411-91.
Posti jooksev arve nr. 2055.

Tartu koolinoorte täiuslikem
koolitarvete ostukoht on

„Postimehe“ raamatukauplus

Tartu, Suurturg 16

TARTU LINNAPANK

Tartus, Raekojas. Telef. 2-32 ja 11-32

Võtavad raha hoiule jooksvale arvele, kindla tähtaaja peale ja kuude viisi, makstes ajakohast protsenti.
Annab laene. Ostab ja müüb väärtpabereid, samuti müüb riigi klassiloterii pileteid.

TOIMETAB KÕIKI PANGAOPERATSIOONE

Korrespondendid kõigis kodumaa linnades ja rahvarikkamates kohtades maal _____

Saadaval hoiukarbid

Abituriendid!

Abituriendid!

Mõtelge aegsasti lõpupiltidele!

Heino Ehapalu

Meisterfotograaf Tartus, Gustav-Adolfi tän. 8.

TÖÖ EDUKUS OLENEB MATERJALIST

JOONISTAMISES TAGAVAD SELLE
SOOME VESIVÄRVID
JA KUULSAD SOOME
ÕLIKRIIDID REMBRANDT

K E S K L A D U „*Koolivara*“ Tartu, Võidu tän. 10

K. G. REINHOLDI KAUBAMAJA

Tartus, Suurturg nr. 5, asutatud 1904. aastal, telef. 4-70,

on olnud ja jääb võistlemata odavaimaks ostukohaks Eestis, kust ostate õmblusmasinaid, jalgrattaid, nende osi ja kumme. Uuesti avatud mootorjalgrataste-osakond. Kellad, kuldlaulatussõrmused, grammofonid jne. Kaupade headuse eest täielik vastutus. Müük ka järelmaksuga kergematel tingimustel.

Pagari- ja kondiitriäri

P. Pottsepp

Tartus, Ülikooli t. 34. Tel. 12-79.

*Kas olete juba omandanud
Eesti Kirjanikkude Liidu Kirjastuse
viimased uudisteosed?*

H. Adamson: LINNULAUL. Hind kr. 2.50

A. Adson: LEHEKÜLG AJARAAMATUST.
Hind kr. 2.50

E. Hiir: RAUDVÄRSID. Hind kr. 2.50

K. A. Hindrey: SIGTUNA HÄVING.
Hind kr. 4.—

B. Kangro: VANAD MAJAD. Hind kr. 2.25

J. Semper: LÕUNA RISTI ALL. Hind kr. 4.—

G. Suits: HOLLANDI VÄRSIPÕIMIK.
Hind kr. 3.—

H. Talvik: KOHTUPÄEV. Hind kr. 2.50

Eesti Kirjanikkude Liidu Kirjastus

Tartus, Aia 19. Posti jooksev arve nr. 2329.

T. J. G. vilistlased!

Ärge unustage tellimast
kooliajakirja „T. J. G.“!

Sellega hoiate parimad sside-
med oma endise kooliga!

Üksiknumber 25 senti, aasta-
käik 1 kr. 60 snt.

TARTU EESTI MAJANDUSE ÜHISUS

Tartus, Holmi tän. 12-18.

Osakonnad : Tartus, Võru tän. 4 ja Söögiturg 3, Räpinas, Pukas,
Puhjas, Kavastus, Võnnus, Kambjas, Lähtes,
Varal ja Melistes.

Laos alati saadaval suures valikus

kodumaa tööstussaadusi:

põllutööriistu ja masinaid, raud- ja malmkaupa,
tubakasaadusi, koloniaalkaupu jne.

Müük suurel ja väikesel arvul.

Müük suurel ja väikesel arvul.

**Käekotiraami-
tööstus**

Aug. Rahunurm

**Tartus,
Aleksandri t. 20.**

ATEEN

**Gustav-Adolfi 10
Telefon nr. 13-70**

SÖÖGISAAL

PIIMABAAR

Valitud toiduained ja
moodne köögisisustus.

Noorte kotkaste tööga tutvumist võimaldab ajakiri

„Kotkas“.

Ajakiri „KOTKAS“ ilmub 12 korda aastas. Tellimishind aastas kr. 1.50.

Toimetus-talitus: Tartus, Võidu 10, telefon nr. 17-44.

Tapeete moodsaid, maitse-
kaid

Raamatuid tarvitatud ja uusi
aedvilja, lillede ja
Seemneid söödajuurikate
kasvatamiseks

ostate suures valikus mõõdukate hin-
dadega alati

F. VANATALU ärist

TARTUS, VÕIDU 11, TEL. 3-97

Nõudke tasuta seemnete hinnakirja

Eelolevaks kevadhooajaks moodsamaid uudisriideid

kleitideks

kostüümideks

mantliteks

soovitab suures, järjest täiendavas valikus

FIRMA M. JÄNIES

Tartus, Kaubahoov 8-9-10-11-12, telefon 5-91.

Koloniaal- ja peenviinadeäri

P. Zirkel

Tartu, J. Kuperjanovi tän. 24

Telefon 12-69

Moodsad kaubad,
mõõdukad hinnad

Aug. Prima riideladu

Tartus, Suurturg 5, telefon 10-91

KOGU PERE

LEIAB OMALE VAJALIKU
MOE-, PUDU- JA PESUÄRIST

VENNAD LEPP

TARTUS, KAUBAHOOV 2, 3

Kõige odavam ostukoht on

KONST. JAIK'I

kirjutusmaterjali-, paberi-, papi-,
tapeedi- ja raamatukaupluses

Tartus, Suurturg nr. 11

Müük suurel ja väikesel arvil.

Roman Gutman'i

šokolaadid,

kompvekid, karamellid jne.

on alati värsked ja maitavad.

NÕUDKE KÕIKJALT!

O-ü. K. Mattiesen'i

TRÜKIKODA

Vallikraavi t. 4, tel. 4-80

Valmistab igasuguseid

TRÜKITÖID

mõõdukate hindadega

Ginoker šokolaad!

Kevade hooajaks moodsaid
**daamide käekotte,
reisukohvreid, portfelle
ja kunstkäsitöid**

suures valikus odavate hindadega
soovitab

O. ZIMMERMANN

TALLINN, HARJU TÄN. 34
TARTU, SUURTURG NR. 4
PÄRNU, KALEVI TÄN. 41

Koloniaal-, puuvilja-, maius-
tuste- ja peenviinade-äri

P. KARJUS

Tartu, RÜÜTLI tän. 3. Tel. 18-93.

*Söögisaal
„Koit“*

*Tartu,
Raekoja kõrval*

Nii talv- kui
suvispordivahendeid

müüb

Julius Kivastik

(end. „Sport“)
Tartus, RÜÜTLI tän. 8.

5 4466

Oskar Luik TARTUS, RÜÜTLI 14

Mänguasjade, koolitarvete ja paberikaupade suuräri.

Omad eritöökojad. Kirjastus. Müük suurel ja väikesel arvil.
Hää kaup, odavad hinnad.

„Tedresan“

kreem ja seep

on parimad vahendid **tedretähtede** ja näoplekkide vastu.

A./S. Prov. Julius Lill

Akadeemiline Kooperatiiv

Tartu, Ülikooli 15, telef. 63.

Tallinna — Kopli, Tehnikainstituudi hoone, tel. Kopli 36.